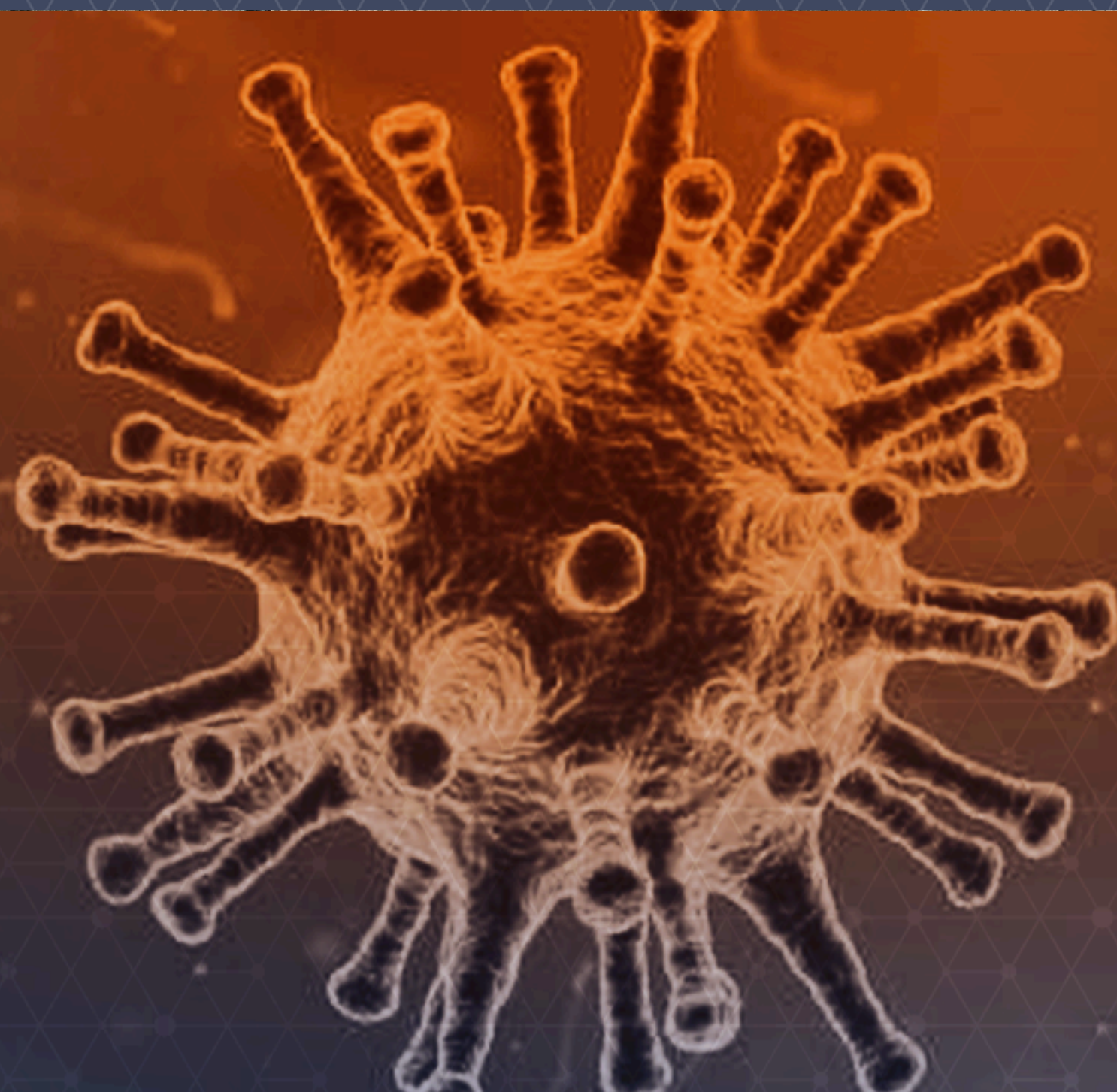

22 april 2020

Auteurs: Jeroen Kester, Daphne Cornelisse

Onderzoek: Verlenging van de coronamaatregelen

Samenvatting

Steun voor nieuw coronapakket; maar ook pijn, frustratie en vraagtekens

De meeste mensen (77 procent) staan achter de nieuwe aanpak van het kabinet in de strijd tegen het coronavirus. Toch is er ook onduidelijkheid en gemor bij basisschooldocenten, ondernemers en mensen met ouders of grootouders in verpleeghuizen. Dat blijkt uit onderzoek van EenVandaag onder 25.000 leden van het Opiniepanel. In een persconferentie kondigde premier Rutte dinsdagavond aan sommige maatregelen in de strijd tegen het coronavirus te versoepelen. Veel andere maatregelen worden, op het advies van het RIVM, verlengd na 28 april.

Meeste ouders blij met heropenen basisscholen

Het voornaamste besluit van het kabinet is dat kinderen gefaseerd weer naar de basisschool kunnen. Ouders met schoolgaande kinderen zijn hier voorstander van. 72 procent vindt het een goede zaak dat de basisscholen weer geleidelijk open gaan na de meivakantie.

Ruim een kwart (26 procent) van de ruim duizend ondervraagde ouders is niet direct enthousiast over dit besluit. 22 procent van de ouders is er zelfs nog niet uit of ze hun kind(eren) weer naar school sturen als die opent. "De onderzoeken waar het kabinet naar kijkt, lopen gewoon nog. Tot die tijd zijn leerkrachten, kinderen en hun families nu proefkonijn", zegt een ouder uit deze groep. Ook een groot deel van de ruim driehonderd ondervraagde basisschoolleerkrachten heeft bedenkingen bij dit besluit.

Steun voor sluiting middelbare scholen tot 1 juni

Over het volledig heropenen van de kinderopvang zijn vooral ouders met jonge kinderen opgelucht. 79 procent van de ouders die hun kinderen doorgaans overdag wegbrengen, is blij met deze maatregel.

Ouders met oudere kinderen in de middelbare schoolleeftijd zijn er gematigd tevreden over dat het kabinet die scholen pas op z'n vroegst op 1 juni opent. 69 procent staat achter dit besluit; 30 procent niet of weet het nog niet. De bijna vierhonderd middelbare schoolleraren in het onderzoek zijn iets positiever. Daarvan vindt 74 procent dat het kabinet de juiste maatregel heeft genomen.

Verpleeghuizen blijven dicht: 'Steeds depressievere schoonmoeder via Facetime'

Premier Rutte kondigde verder aan veel maatregelen voorlopig te verlengen,

waaronder het niet toestaan van bezoek in verpleeghuizen. Hoewel de meeste mensen met een (groot)ouder in een verpleeghuis (55 procent) begrip hebben voor dit besluit, is de pijn van het missen groot.

Ruim een derde van deze groep (35 procent) is het niet eens met dit besluit, zelfs als de gezondheid van hun dierbare hiermee in gevaar kan komen. "Laat dan een bezoeker per dag toe, met afstand en voorzorg. Maar mijn omaatje van 96 is zo eenzaam. Mijn moeder kan dit niet meer aanzien", zegt een ondervraagde in het onderzoek. En een ander: "De eenzaamheid slaat toe, ik zie via Facetime een steeds depressievere schoonmoeder."

Ondernemers: 'te weinig aandacht voor economie'

Ook de horeca kreeg te horen voorlopig niet open te mogen. 63 procent van alle ondervraagden vindt het goed dat het kabinet deze maatregel heeft genomen; een kwart (26 procent) is het ermee oneens. Vooral de ruim tweeduizend ondernemers behoren tot die groep: 41 procent van hen vindt het een slechte zaak dat deze belangrijke motor van de economie nog niet mag herstarten.

Bij ondernemers groeit er ongeduld over de maatregelen. De meesten (59 procent) kunnen zich vinden in het totaalpakket dat gisteravond werd gepresenteerd. Toch vindt een meerderheid van de ondervraagde ondernemers (60 procent) tegelijkertijd dat het kabinet zich nu te veel richt op het stoppen van het coronavirus en te weinig op 'de economische problemen'. Een ondernemer daarover: "De regering volgt het OMT dat volledig uit medici bestaat. Wanneer staat er ook eens een econoom naast Rutte?"

Niet naar de kapper minst populaire verlengde maatregel

Tot slot blijkt uit het onderzoek dat de kapper gemist wordt. Van alle maatregelen die zijn verlengd door het kabinet kan het sluiten van de kapper rekenen op de minste steun van mensen in het land. De helft (47 procent) steunt het besluit, maar een grote minderheid (41 procent) staat hier niet achter.

Meer steun is er voor het verlengen andere, toch ook drastische, maatregelen van het kabinet. Zo vinden verreweg de meeste mensen het goed dat we zoveel mogelijk moeten thuisblijven (86 procent) en thuiswerken (90 procent). Ook is er ruim begrip voor het niet samen kunnen komen met meer dan drie mensen (77 procent) en het niet samen kunnen sporten (75 procent).

Scholen

Steun voor heropening van de basisscholen

Het kabinet kondigde dinsdagavond aan dat basisscholen onder voorwaarden open kunnen vanaf 11 mei. Kinderen gaan de helft van de tijd naar school. Dat betekent dat de ene groep de ene dag naar school gaat en de andere dag de andere groep. Verder worden leraren bij klachten getest op het virus en zullen kwetsbare leraren niet voor de groep staan. Zieke kinderen en leraren moeten thuisblijven.

Het openen van de basisscholen heeft volgens het RIVM weinig tot geen effect op de verspreiding van het virus in Nederland. Ook maakt deze versoepeling het leven van thuiswerkende ouders draaglijker, volgens premier Rutte. De overheid volgt wel de voortgang in Scandinavische landen, waar de scholen al deels open zijn.

De middelbare scholen blijven voorlopig gesloten. Wel worden middelbare scholen gevraagd zich voor te bereiden om open te gaan vanaf 1 juni. In de schoolgebouwen moet dan wel de anderhalve meter afstand gehandhaafd worden.

Vind je het een goede of slechte zaak dat basisscholen op deze manier weer geleidelijk open gaan vanaf 11 mei?

Een goede zaak: **84%**

Een slechte zaak: **9%**

Weet niet / geen mening: **7%**

Vind je het een goede of slechte zaak dat de middelbare scholen gesloten blijven na 28 april?

Een goede zaak: **65%**

Een slechte zaak: **19%**

Weet niet / geen mening: **16%**

Scholen

Niet alle ouders en docenten zijn enthousiast

De volgende vraag is gesteld aan mensen die hebben aangegeven één of meerdere kinderen te hebben die naar de basisschool gaan.

Ben je wel of niet van plan om je kind weer naar de basisschool te laten gaan als die weer openen?

Ik laat mijn kind(eren) zeker naar school gaan: **62%**

Ik overweeg om mijn kind(eren) wel naar school te laten gaan: **16%**

Ik overweeg om mijn (kind)eren niet naar school te laten gaan: **10%**

Ik laat mijn kind(eren) zeker niet naar school gaan: **5%**

Weet ik (nog) niet / geen mening: **7%**

De volgende vraag is gesteld aan 334 mensen die hebben aangegeven les te geven in het basisonderwijs. Premier Rutte zegde toe dat de basisscholen open gaan, maar wel onder voorwaarden. Leraren worden getest bij klachten en kwetsbare leraren worden niet geacht voor de klas te staan.

Als je school je daartoe zou oproepen: ben je wel of niet van plan om op school les te gaan geven in de vorm die het kabinet voorstelt?

Ben ik zeker van plan: **41%**

Ik overweeg om wel weer op school les te geven: **21%**

Ik overweeg om niet weer op school les te geven: **13%**

Ben ik zeker niet van plan: **18%**

Weet ik (nog) niet / geen mening: **7%**

Coronamaatregelen

Balen van gesloten verpleeghuizen

Ook heeft het kabinet besloten dat alle ouders hun kind(eren) weer naar de kinderopvang mogen brengen. Eerder bleef de kinderopvang alleen open voor ouders met vitale beroepen. In tegenstelling tot basisscholen gaat het openen van de kinderopvang niet in kleinere groepen of in dagdelen. Volgens het RIVM zal het openen van de kinderopvang geen of weinig effect hebben op de verspreiding van het coronavirus in Nederland.

Vind je het een goede of slechte zaak dat de kinderopvang weer open gaat voor alle kinderen?

Een goede zaak: **79%**

Een slechte zaak: **10%**

Weet niet / geen mening: **11%**

Bezoek aan ouders of grootouders in verpleeghuizen blijft na 28 april niet toegestaan. De kans op besmetting van kwetsbaren en ouderen in verzorgingstehuizen is volgens het kabinet en het RIVM te groot.

Vind je het een goede of slechte zaak dat verpleeghuizen na 28 april gesloten blijven voor bezoekers?

Een goede zaak: **59%**

Een slechte zaak: **27%**

Weet niet / geen mening: **14%**

Coronamaatregelen

Horeca blijft dicht, kwart vindt dat een slechte zaak

Restaurants, cafés en andere horeca blijven gesloten tot 20 mei. Daarmee blijven ook de terrassen tot die tijd dicht.

Vind je het een goede of slechte zaak dat de horeca gesloten blijft tot 20 mei?

Een goede zaak: **65%**

Een slechte zaak: **25%**

Weet niet / geen mening: **10%**

Alle vergunningplichtige evenementen worden verboden tot 1 september. Dit betekent dat festivals, concerten en andere kleine en grote evenementen deze zomer niet doorgaan. Het toestaan van evenementen is volgens het RIVM een te groot risico voor de verspreiding van het coronavirus. De datum, 1 september, is gekozen omdat er volgens premier Rutte behoefte is aan duidelijkheid.

Vind je het een goede of slechte zaak dat er een verbod blijft op evenementen tot 1 september?

Een goede zaak: **87%**

Een slechte zaak: **8%**

Weet niet / geen mening: **5%**

Coronamaatregelen

Veel steun voor overige maatregelen, maar die kapper...

Verder worden onderstaande maatregelen verlengd.

Vind je het verlengen van deze maatregelen na 28 april een goede of slechte zaak?

	Goede zaak	Slechte zaak	Weet niet / geen mening
Iedereen blijft zoveel mogelijk thuis	87%	10%	3%
Werkenden werken zoveel mogelijk thuis	91%	6%	3%
Sporten met meerdere mensen blijft voor volwassenen niet toegestaan	77%	16%	7%
Recreatiegelegenheden blijven gesloten (musea, bioscopen, theaters etc.)	74%	19%	7%
Kappers blijven gesloten	46%	41%	13%
Samenscholingsverbod voor meer dan 3 personen (boete van 400 euro bij overtreding)	79%	15%	6%
Geen betaald voetbalwedstrijden in de Eerste en Eredivisie tot september	88%	8%	4%

Coronamaatregelen

Kabinet doet genoeg

Alles bij elkaar genomen, in hoeverre ben je positief of negatief over het totale pakket aan maatregelen die na 28 april zal gelden?

Zeer positief: 23%

Redelijk positief: 56%

Redelijk negatief: 14%

Zeer negatief: 6%

Weet niet / geen mening: 1%

Vind je dat het kabinet met de aangekondigde maatregelen op 21 april te veel, genoeg of te weinig maatregelen neemt in de bestrijding van het coronavirus?

Te veel: 15%

Genoeg: 68%

Te weinig: 11%

Weet niet / geen mening: 6%

'Er is te weinig aandacht voor de economie, die zelf doodziek wordt door corona.'

Coronamaatregelen

Focus verschuift naar de economie

Het kabinet moet zijn aandacht verdelen tussen 'het stoppen van het coronavirus' en 'de economische problemen'.

Wat vind je van de huidige balans tussen deze twee elementen? Kies hieronder de stelling waar je het 't meeste eens bent.

Het kabinet heeft nu een balans gevonden tussen 'het stoppen van het coronavirus' en 'de economische problemen': **43%**

Het kabinet richt zich nu te veel op 'het stoppen van het coronavirus' en te weinig op 'de economische problemen': **41%**

Het kabinet richt zich nu te weinig op 'het stoppen van het coronavirus' en te veel op 'de economische problemen': **5%**

Weet niet / geen mening: **10%**

Hoeveel vertrouwen heb je in de manier waarop de overheid omgaat met de uitbraak van het coronavirus?

Met 'overheid' bedoelen wij de betrokken organisaties. Denk aan het RIVM, de GGD of het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Veel vertrouwen: **26%**

Redelijk veel vertrouwen: **52%**

Niet zo veel vertrouwen: **14%**

Helemaal geen vertrouwen: **7%**

Weet niet / geen mening: **1%**

Coronamaatregelen

We missen vrienden en familie

Welke van de onderstaande maatregelen die na 28 april nog gelden vind je het zwaarst om na te leven? Je kunt er maximaal drie aanvinken.

Zoveel mogelijk thuisblijven: **17%**

Thuiswerken: **3%**

1,5 meter afstand houden: **11%**

Niet naar een restaurant, café of andere horecagelegenheid kunnen gaan: **32%**

Niet op vakantie/een weekend weg kunnen gaan: **25%**

Niet op bezoek kunnen bij ouders of grootouders (in een verpleeghuis): **17%**

Geen (sport)vereniging kunnen bezoeken: **16%**

Geen evenementen kunnen bezoeken tot 1 september: **7%**

Niet naar de kapper kunnen gaan: **25%**

Niet naar een museum, bioscoop of theater kunnen gaan: **11%**

Niet met meer dan 3 personen samen kunnen komen: **19%**

Niet naar betaald voetbal kunnen kijken/een profclub kunnen bezoeken: **5%**

Familie en vrienden buiten mijn huishouden kunnen bezoeken: **58%**

Anders, namelijk: **7%**

Geen van deze: **5%**

Weet niet / geen mening: **0%**

Voor veel mensen is het leven de afgelopen maand sterk veranderd. We zien elkaar minder, werken niet of op een andere manier, veel activiteiten zijn verleden tijd. We willen je vragen om voor ons op te schrijven wat je daarvan het meeste mist.

Mondkapjes

Derde wil mondkapjes in het openbaar...

Afgelopen week raadden Duitsland en België hun inwoners aan om mondkapjes te gaan dragen in publieke ruimtes als winkels en het openbaar vervoer. De kapjes zijn niet verplicht en ze zijn van stof - dus niet de chirurgische maskers die in de zorg worden gebruikt. Dragen ervan gaat dus niet ten koste van zorgmedewerkers, maar stoffen kapjes beschermen ook minder goed.

Het Outbreak Management Team van het RIVM adviseert om geen mondkapjes te dragen in de publieke ruimte. Premier Rutte stelde wel, dat het advies op enig moment kan veranderen. Om de samenleving weer voorzichtig te openen, kan het mondkapje een rol spelen bij contactberoepen zoals kappers.

Vind je dat het kabinet Nederlandse burgers actief moet aanraden om (stoffen) mondkapjes te dragen in publieke ruimtes zoals winkels en het OV?

Wel aanraden mondkapjes te dragen: **34%**

Niet aanraden mondkapjes te dragen: **45%**

Weet niet / geen mening: **21%**

Mondkapjes

...kwart is er actief naar op zoek

Stel je voor dat stoffen mondkapjes makkelijk verkrijgbaar zouden zijn in Nederland. En de overheid zou je aanraden ze in de publieke ruimte te dragen...

Let op: het gaat dus niet om de chirurgische kapjes die door zorgmedewerkers worden gebruikt.

Zou je in dat geval wel of geen mondkapje dragen in publieke ruimtes (zoals winkels of het OV)?

Ik zou wel een mondkapje dragen: **51%**

Ik zou geen mondkapje dragen: **37%**

Weet niet / geen mening: **12%**

Heb jij al een mondkapje of vind je dat niet nodig? Welke van onderstaande situaties is op jou van toepassing? Je kunt meerdere antwoorden selecteren.

Ik draag al een mondkapje in openbare ruimtes: **3%**

Ik heb al één of meer mondkapjes in huis: **16%**

Ik heb één of meer mondkapjes in bestelling: **2%**

Ik heb geprobeerd om één of meer mondkapjes aan te schaffen: **5%**

Ik ken iemand die veel mondkapjes heeft besteld en reken erop dat die mij kan voorzien: **1%**

Nee, geen van bovenstaande: **75%**

Weet niet / geen mening: **2%**

Huidige situatie

Soepeler omgang met maatregelen

Sinds 15 maart geldt het advies om zo veel mogelijk thuis te blijven. Ook is groepsvorming (meer dan drie mensen die geen huishouden vormen) sinds 23 maart verboden en moet iedereen anderhalve meter afstand van elkaar houden.

Hoe vind je zelf dat je je de afgelopen tijd, over het algemeen, aan de corona-maatregelen hebt gehouden?

Ik heb me daar heel streng aangehouden: **36%**
Ik heb me daar redelijk streng aan gehouden: **56%**
Ik heb me daar niet zo streng aan gehouden: **6%**
Ik heb me daar helemaal niet streng aan gehouden: **2%**
Weet niet / geen mening: **0%**

We zijn benieuwd of je gedrag in de loop van de afgelopen weken veranderd is. Als je eerlijk bent: houd jij je nog net zo streng aan de maatregelen als drie weken geleden, of is dat versoepeld?

In hoeverre is je eigen gedrag veranderd ten opzichte van drie weken geleden?

Ik ga nu veel soepeler met de maatregelen om: **4%**
Ik ga nu iets soepeler met de maatregelen om: **18%**
Ik ga nu hetzelfde met de maatregelen om: **72%**
Ik ga nu iets strenger met de maatregelen om: **4%**
Ik ga nu veel strenger met de maatregelen om: **1%**
Weet niet / geen mening: **1%**

Huidige situatie

Meerderheid ziet mensen naast eigen huishouden

Met hoeveel mensen buiten je eigen huishouden heb je deze week privé echt contact?

Hiermee bedoelen we contact 'in het echt', dus niet via je telefoon of computer. Het gaat dus niet over huisgenoten of familie waar je mee woont. Als je niet thuis kunt werken, dan tellen contacten met je collega's niet mee. Daarnaast gaat de vraag over langer sociaal contact, dus niet over afrekenen in de supermarkt.

Geen / ik heb alleen contact met mijn eigen huishouden: **39%**
Met maximaal 5 mensen: **50%**
Met maximaal 10 mensen: **8%**
Met maximaal 20 mensen: **2%**
Met meer dan 20 mensen: **1%**
Weet niet / geen mening: **0%**

We zijn benieuwd of jij onderstaande dingen doet vanwege het coronavirus of niet. Wat is op jou van toepassing:

Als je onderstaande zaken al (niet) deed vóórdat het coronavirus in Nederland was, selecteer dan 'niet van toepassing'.

	Wel van toepassing	Niet van toepassing	Weet niet / geen mening
Ik vermijd het openbaar vervoer	68%	30%	2%
Ik vermijd winkelcentra	61%	38%	1%
Ik ga niet op bezoek bij anderen	73%	25%	2%
Ik houd minstens 1,5 meter afstand tot andere mensen	95%	4%	1%
Ik doe boodschappen in mijn eentje	83%	16%	1%

Nieuwe normaal

Maatregelen nog wel even vol te houden

Het huidige pakket aan maatregelen geldt sinds 23 maart. Dinsdag werd aangekondigd dat de meeste maatregelen nog zeker tot 20 mei zullen gelden. Wel gaan basisscholen vanaf 11 mei weer gedeeltelijk open, en middelbare scholen vanaf 1 juni. Evenementen blijven verboden tot 1 september.

Stel dat de overheid de huidige maatregelen blijft verlengen, hoe lang ben je dan bereid de nu geldende coronamaatregelen vol te houden?

Maximaal een week: **3%**
Maximaal een paar weken: **8%**
Maximaal een maand: **11%**
Maximaal drie maanden: **15%**
Maximaal zes maanden: **7%**
Langer dan zes maanden: **30%**
Ik houd ze nu al niet vol: **4%**
Weet niet / geen mening: **22%**

"We zullen met elkaar moeten zoeken naar het nieuwe normaal in de anderhalvemetersamenleving", zei premier Mark Rutte op 7 april in zijn persconferentie. In zo'n samenleving houdt iedereen afstand van elkaar om te voorkomen dat er weer een uitbraak komt zoals nu. Ook worden er dan geen handen geschud.

Zou je kunnen wennen aan een 'anderhalvemetersamenleving'?

Ja: **42%**
Nee: **46%**
Weet niet / geen mening: **12%**

Zorgen en angst

Zorgen dalen weer iets

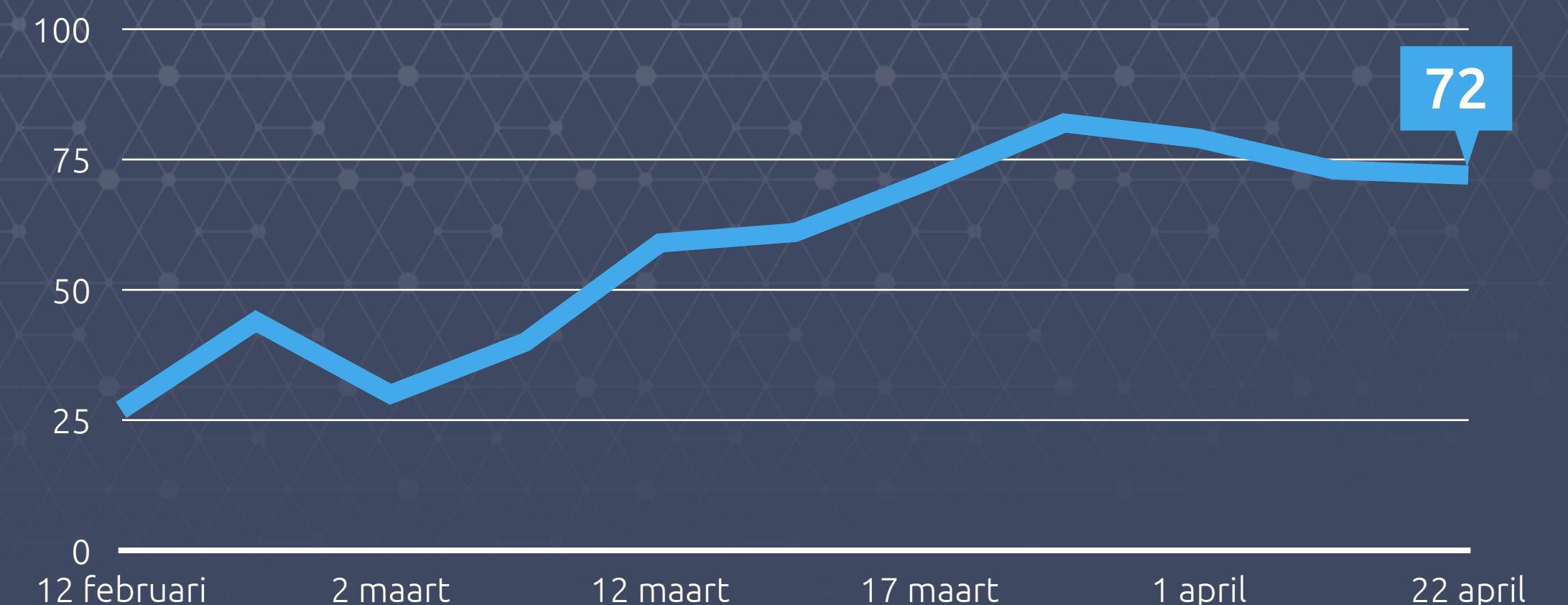
Ben jij bang om zelf ziek te worden van het coronavirus of niet? Wat is op jou van toepassing:

Ik ben heel bang om ziek te worden: **7%**
Ik ben behoorlijk bang om ziek te worden: **16%**
Ik ben een beetje bang om ziek te worden: **35%**
Ik ben niet zo bang om ziek te worden: **30%**
Ik ben helemaal niet bang om ziek te worden: **10%**
Weet niet / niet van toepassing: **2%**

In hoeverre maak je je zorgen over de uitbraak van het coronavirus in Nederland?

Veel zorgen: **17%**
Redelijk veel zorgen: **55%**
Niet zoveel zorgen: **24%**
Helemaal geen zorgen: **3%**
Weet niet / geen mening: **1%**

Zorgen over het coronavirus sinds het begin van de crisis:

EenVandaag Opiniepanel

Over dit onderzoek

Het onderzoek is gehouden van dinsdagavond 21 april tot woensdagmiddag 22 april 2020. Aan het onderzoek deden 25.262 leden van het EenVandaag Opiniepanel mee. Het onderzoek is na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2017. Het Opiniepanel bestaat uit 65.000 leden. Panelleden krijgen ongeveer een keer per week een uitnodiging om aan een peiling mee te doen.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met onderzoeker Jeroen Kester:
jeroen.kester@eenvandaag.nl

Over het EenVandaag Opiniepanel

Het EenVandaag Opiniepanel bestaat uit ruim 65.000 mensen. Zij beantwoorden vragenlijsten op basis van een online onderzoek. Panelleden krijgen ongeveer één keer per week een uitnodiging om aan een peiling mee te doen.

